

Rapport

Rapport betreffende een klacht over de staatssecretaris van Financiën.

Datum: 12 december 2011

Rapportnummer: 2011/359

Klacht

Verzoeker, een advocatenkantoor, klaagt er over dat de staatssecretaris van Financiën zijn op 10 november 2010 ingediende klacht niet in behandeling heeft genomen met als motivering dat het voornemen bestaat verzoeker te dagvaarden met name in verband met zijn standpunt over zijn verschoningsrecht. Verzoeker stelt dat de staatssecretaris zich daarbij ten onrechte heeft beroepen op artikel 9:8, eerste lid, aanhef en onder e Algemene wet bestuursrecht.

Daarnaast klaagt verzoeker er over dat de gegeven motivering van de staatssecretaris er aan voorbij gaat dat de ingediende klacht betrekking heeft op gedragingen van twee medewerkers van de Belastingdienst en derhalve iets anders betreft dan het onderwerp van de door de staatssecretaris in de brief van 7 december 2010 bedoelde mogelijke rechtszaak.

Bevindingen

Algemeen

1. Verzoeker is een advocatenkantoor. Zijn cliënte Y BV werd begin maart 2008 door de Belastingdienst benaderd in het kader van een derdenonderzoek naar enkele van Y BV's cliënten. Y BV is een trustkantoor. Vanaf 25 maart 2008 vond het derdenonderzoek plaats.
2. Y BV en de Belastingdienst verschilden van mening over het al dan niet volledig meewerken van Y BV aan het derdenonderzoek. Y BV was van mening dat zij haar volledige medewerking verleende. De Belastingdienst was echter van oordeel dat Y BV dat niet deed. Volgens de Belastingdienst was Y BV onder meer op grond van artikel 53 Algemene wet inzake rijksbelastingen (hierna: Awr) en artikel 62 Invorderingswet 1990 (hierna: IW 1990) verplicht volledig mee te werken aan een door de Belastingdienst bij Y BV ingesteld derdenonderzoek ten behoeve van de heffing en/of invordering van (een) cliënt(en) van het trustkantoor. Genoemde artikelen zijn in de Achtergrond van dit verslag opgenomen onder 1. respectievelijk 2. Voor het verdere verslag geldt dat andere artikelen uit de Awr danwel uit de IW 1990 die genoemd worden, ook onder de Achtergrond, onder 1. respectievelijk 2. zijn opgenomen.
3. De Belastingdienst verzocht verzoeker bij fax van 4 oktober 2010 onder meer om inzage in de (geparafeerde en/of ondertekende) verslagleggingen van de interviews met voormalige werknemers/bestuurders van Y BV.
4. Verzoeker berichtte de Belastingdienst per faxbericht van 12 oktober 2010 dat hij de interviews had afgenomen in zijn hoedanigheid van advocaat. Om die reden deed verzoeker ten aanzien van de verslagleggingen een beroep op het verschoningsrecht en

gaf hij aan dat hij niet toestaat dat de verslagleggingen aan de Belastingdienst of andere autoriteiten worden verstrekt.

5. De Belastingdienst deelde bij faxbericht van 15 oktober 2010 aan verzoeker mee dat het verzoek om inzage in onder meer de verslagleggingen niet werd ingetrokken. Als argumenten gaf hij hiervoor onder meer aan dat de verslagleggingen tot de administratie van Y BV behoren. Daarbij verwees de Belastingdienst naar het kort geding vonnis van 8 mei 2009 waarin Y BV werd veroordeeld tot onvoorwaardelijke medewerking - voor wat betreft inzage en informatie - bij het onderzoek van de Belastingdienst.

6. Verzoeker wees per faxbrief van 15 oktober 2010 de Belastingdienst op de procedures die na het vonnis van 8 mei 2009 zijn gevoerd. Daaruit blijkt namelijk volgens verzoeker dat de Belastingdienst bij het nemen van inzage in de administratie conform het vonnis van 8 mei 2009 het verschoningsrecht dient te waarborgen. Volgens verzoeker is het in dat kader niet relevant of de verslagleggingen tot de administratie behoren en/of Y BV bereid is gehoor te geven aan het verzoek tot inzage. De beoordeling komt immers uitsluitend toe aan de verschoningsgerechtigde, aldus verzoeker. Verzoeker persisteerde bij zijn standpunt dat hij als verschoningsgerechtigde inzage in de verslagleggingen niet toestaat.

7. In een faxbericht van 18 oktober 2010 verzocht de Belastingdienst verzoeker nogmaals om inzage van alle verzochte informatie. Daarbij geeft hij aan dat indien geen inzage wordt verleend, zulks door de Belastingdienst zal worden opgevat als een formele weigering van Y BV om te voldoen aan haar wettelijke informatieverplichting.

8. Verzoeker wees de Belastingdienst er bij faxbericht van 19 oktober 2010 nogmaals op dat het verzoek om inzage van onder meer de verslagleggingen verder reikt dan de wettelijke verplichtingen tot medewerking.

9. Bij faxbericht van 20 oktober 2010 berichtte de Belastingdienst verzoeker dat hij de tegen zijn inzageverzoek ingebrachte bezwaren beschouwt als een weigering van Y BV om aan haar informatieverplichtingen te voldoen. De Belastingdienst wijst erop dat uit artikel 53 Awr, alsmede artikel 62 IW 1990 voortvloeiende verplichtingen naar zijn mening niet gefrustreerd kan worden door de gevraagde informatie te verzamelen en vast te leggen door een geheimhouder die zich vervolgens op zijn verschoningsrecht beroept.

10. Verzoeker diende onder meer bij brief van 10 november 2010 een klacht in bij de Belastingdienst. De klacht was gericht tegen twee medewerkers van de Belastingdienst, die belast zijn met het derdenonderzoek. Verzoeker is van mening dat de medewerkers van de Belastingdienst (hierna: de Belastingdienst) zich hebben gedragen in strijd met hetgeen van een behoorlijk handelende ambtenaar mag worden verwacht. De gedragingen waartegen de klacht zich richt betreffen een weigering verzoekers verschoningsrecht te respecteren, door niet de procedure te volgen zoals deze reeds was gegeven en geaccordeerd door de voorzieningenrechter op 25 september 2009.

Verder klaagt verzoeker over het uitoefenen van een ontoelaatbare druk op Y BV, terwijl verzoeker - als zijnde de geheimhouder - degene is die op rechtens goede gronden heeft geweigerd de verslagleggingen van vertrouwelijke gesprekken tussen verzoeker en vertegenwoordigers van Y BV te overleggen. Volgens verzoeker had de Belastingdienst een rechterlijk oordeel moeten afwachten. Verzoeker stelt in zijn klacht dat de Belastingdienst meermalen inzage heeft verzocht in de verslagleggingen. Dat gebeurde ondanks het feit dat verzoeker reeds aan de Belastingdienst kenbaar had gemaakt dat deze verslagleggingen onder zijn geheimhoudingsverplichting vallen en dat verzoeker ten aanzien van deze stukken een beroep doet op zijn verschoningsrecht. Verzoeker stelt dat hij de interviews met de vertegenwoordigers van Y BV in zijn hoedanigheid van advocaat afnam ten einde zich nader te kunnen oriënteren op de zaak. Van deze aanpak en de geprivilegieerde status van de interviews was de Belastingdienst van meet af aan op de hoogte, aldus verzoeker. De Belastingdienst volhardde in zijn verzoeken en verzoekers verzoek op zijn verschoningsrecht werd door hem opgevat als een weigering van Y BV om te voldoen aan haar informatieverplichting. Dit klemt volgens verzoeker temeer aangezien de Belastingdienst onder meer in de gerechtelijke procedure over de wijze waarop met geprivilegieerde stukken moet worden omgegaan meermalen schriftelijk heeft verklaard het verschoningsrecht te zullen respecteren. Het inzage verzoek is daarom volgens verzoeker in strijd met de eerder door de Belastingdienst in rechte afgegeven verklaringen.

Verder wijst verzoeker erop dat de Belastingdienst Y BV er ten onrechte niet op gewezen heeft dat haar inzake de verslagleggingen een beroep op het (afgeleid) verschoningsrecht toekomt en dat Y BV ten aanzien van die stukken niet gehouden is gehoor te geven aan het inzageverzoek. Volgens verzoeker had de Belastingdienst er op moeten wijzen dat hun inzageverzoek betrekking heeft op stukken waarop de wettelijke inzageverplichting niet van toepassing is vanwege het verschoningsrecht waarop de verschoningsgerechtigde zich uitdrukkelijk heeft beroepen.

11. De staatssecretaris van Financiën berichtte verzoeker bij brief van 7 december 2010 de klacht over de handelwijze van een tweetal ambtenaren van de Belastingdienst in relatie tot verzoekers verschoningsrecht niet in behandeling te nemen op grond van het bepaalde in het eerste lid, aanhef en onder e van artikel 9:8 Algemene wet bestuursrecht (zie Achtergrond, onder 3.). De staatssecretaris grondde die beslissing op het feit dat de Staat der Nederlanden (hierna: de Staat) het voornemen heeft verzoeker te dagvaarden met name in verband met zijn standpunt over zijn verschoningsrecht.

12. Verzoeker wendde zich onder meer bij brieven van 16 december 2010 alsmede 14 januari en 16 februari 2011 tot de Nationale ombudsman. Verzoeker is van mening dat de staatssecretaris van Financiën zich niet kan onttrekken aan de verplichting de klacht in behandeling te nemen door te wijzen op een voornemen om in de toekomst verzoeker te dagvaarden. Verder wijst verzoeker er op dat uit de brief van de staatssecretaris blijkt dat de mogelijke rechtszaak moet gaan over verzoekers standpunt ten aanzien van zijn verschoningsrecht, terwijl de klacht ziet op gedragingen van twee medewerkers van de

Belastingdienst. Volgens verzoeker is er derhalve sprake van verschillende toetsings-criteria, zodat niet voorshands vaststaat dat een eventuele rechtszaak interfereert met de klacht.

Voorts klaagt verzoeker er over dat de Belastingdienst druk heeft uitgeoefend op Y BV met de uiteindelijke mededeling dat het weigeren van het overleggen van de gespreksverslagen opgevat wordt als een formele weigering van Y BV om gehoor te geven aan een informatieverzoek.

Primair verzoekt verzoeker de Nationale ombudsman de staatssecretaris aan te bevelen de klacht binnen de daartoe wettelijk bepaalde termijnen in behandeling te nemen. Subsidiair verzoekt verzoeker de klacht zoals die is gericht aan de Belastingdienst als zodanig door de Nationale ombudsman te laten beoordelen.

13. Bij brief van 11 januari 2011 berichtte de Nationale ombudsman het Ministerie van Financiën, alsmede verzoeker dat hij een onderzoek instelt naar aanleiding van verzoekers klacht. De Nationale ombudsman verzocht het Ministerie een reactie op verzoekers klacht te geven.

14. De rijksadvocaat kondigde bij fax van 2 februari 2011 aan verzoeker een aanvraag aan voor een kort geding. Als reden was vermeld dat de Belastingdienst van oordeel is dat verzoeker zich ten aanzien van de verslagleggingen ten onrechte op zijn verschoningsrecht beroept.

15. Verzoeker werd op 8 februari 2011 door de Staat gedagvaard in verband met zijn beroep op zijn verschoningsrecht ten aanzien van zijn verslagleggingen. Daarbij is gevorderd verzoeker te veroordelen om te dulden - in die zin dat een beroep op zijn verschoningsrecht achterwege blijft - dat de Belastingdienst degene(n) die (afschriften van) de verslagen van de interviews onder zich heeft/hebben te verzoeken om deze voor raadpleging ter beschikking te stellen en te dulden - eveneens in die zin dat een beroep op het verschoningsrecht achterwege blijft- dat deze vervolgens aan de Belastingdienst ter raadpleging beschikbaar worden gesteld. De Belastingdienst en de Staat stellen zich op het standpunt dat er redelijkerwijs geen twijfel kan bestaan dat de werkzaamheden die verzoeker verrichtte in het kader van het interne onderzoek bij Y BV ten behoeve van de voldoening door Y BV aan haar informatieverplichting ex artikel 53 Awr en artikel 62 Iw 1990 jegens de Belastingdienst - waaronder het interviewen van (voormalige) werknemers/bestuurders van Y BV - geen werkzaamheden betreffen die zijn verricht in het kader van de uitoefening van zijn beroep als advocaat. Inlichtingen en gegevens die in het kader van een intern onderzoek worden vergaard ten behoeve van de voldoening aan een informatieverzoek van de fiscus worden de onderzoeker - ook als deze advocaat is - niet toevertrouwd om (voor derden) verborgen te blijven. Integendeel, die inlichtingen en gegevens worden vergaard om aan de fiscus te (kunnen) verstrekken. De Belastingdienst wil de antwoorden op de bij brief van 5 februari 2010 aan Y BV gestelde vragen en de

inhoud van het memo met de resultaten van het interne onderzoek dat op 17 mei 2010 is overhandigd op juistheid en volledigheid kunnen toetsen. Voor wat betreft de van de (voormalige) werknemers/bestuurders van Y BV afkomstige informatie kan dat aan de hand van de verslagleggingen van de interviews gebeuren. Verder liet de rijksadvocaat weten dat de Belastingdienst het onderzoek wat betreft de verslagleggingen had aangehouden.

16. De Staat ontving op 15 februari 2011 een verklaring, gedagtekend 9 februari 2011, waarin vertegenwoordigers van de aandeelhouder van Y BV hebben vastgelegd dat zij verzoeker gevraagd hebben het interne onderzoek in te stellen, gelet op de ernst en mogelijke strafrechtelijke aard van de beschuldigingen die de Belastingdienst op 16 december 2009 zou hebben geuit.

17. Op 15 februari 2011 werd verzoeker meegedeeld dat de rijksadvocaat namens de Staat het kort geding had ingetrokken.

18. De cliënte van verzoeker werd op 15 april 2011 door de Staat gedagvaard voor een kort geding om onder meer inzage te verschaffen in de reeds eerder gevraagde informatie. Het kort geding werd ingetrokken onder meer nadat Y BV (een deel van) de gevraagde informatie verstrekke.

19. In reactie op de klacht liet de staatssecretaris van Financiën weten dat verzoekers klacht ziet op een verschil van inzicht over de reikwijdte van het verschoonbaarheidsbegrip in dit geval. De staatssecretaris is van mening dat er sprake is van een klacht over het standpunt van de Belastingdienst wat betreft het verschoningsrecht, dat wil zeggen de weigering om het verschoningsrecht van verzoeker te respecteren en derhalve ook het daarvan afgeleide verschoningsrecht van Y BV. Het toetsen van de reikwijdte van het verschoonbaarheidsbegrip leent zich volgens de staatssecretaris in deze zaak niet voor het klachtrecht. Dat klemmt te meer nu er in soortgelijke kwesties al drie rechtszaken hebben gelopen en er nog een bij de Hoge Raad der Nederlanden aanhangig is.

20. Verzoeker kon zich niet vinden in de reactie van de staatssecretaris van Financiën. Aangezien de Staat het kort geding op 15 februari 2011 introk, heeft de Staat een situatie gecreëerd waarin überhaupt geen rechterlijk oordeel is gegeven. Ook niet over verzoekers standpunt ten aanzien van het verschoningsrecht. Voor het geval verzoekers klacht zou zien op de reikwijdte van het verschoningsrecht zoals de staatssecretaris betoogt, dan geldt dat er door toedoen van de Staat zelf geen rechterlijk oordeel is gegeven. Bovendien zou het in de rede hebben gelegen na de intrekking van het kort geding de (oorspronkelijke) klacht alsnog in behandeling te nemen. Een en ander overziende, meent verzoeker dat er op oneigenlijke wijze een beroep is en wordt gedaan op artikel 9:8, eerste lid, aanhef en onder e Awb.

Verzoeker persisteerde derhalve bij zijn klachten.

21. In reactie op het verslag van bevindingen wees de staatssecretaris van Financiën naar het vonnis van de voorzieningenrechter van 25 september 2009. Dit kort geding was door Y BV aangespannen jegens de Belastingdienst. In het vonnis geeft de rechter aan dat in het algemeen geldt dat elke geheimhouder dient te motiveren waarom hij zich op zijn verschoningsrecht beroept. De geheimhouder moet dat aan partijen die daar een belang bij kunnen hebben kenbaar maken en de rechter moet die motieven kunnen toetsen.

Het gerechtshof heeft dit vonnis bekrachtigd. Verzoeker stelde namens Y BV cassatieberoep in. De Hoge Raad heeft daar nog niet over beslist.

De jurisprudentie over het verschoningsrecht in het algemeen, en in deze zaak in het bijzonder, geeft dus duidelijk aan dat een beroep op het verschoningsrecht gemotiveerd, dient te zijn. Desondanks gaat verzoeker er bij zijn klachten vanuit dat de enkele vermelding dat hij werkzaamheden in zijn hoedanigheid van advocaat heeft uitgevoerd voor de Belastingdienst afdoende moet zijn om een verzoek om inzage in verslag-leggingen die betrekking hebben op door de Belastingdienst gestelde vragen in te trekken. Het is dit standpunt van verzoeker dat de inzet vormde van het in februari 2011 door de Staat aangespannen kort geding.

De staatssecretaris liet verder weten dat de correspondentie over de informatieverplichting van Y BV wordt gevoerd door verzoeker. Volgens het standpunt van verzoeker zouden de bij verzoeker opgevraagde verslagen dus aan verzoeker moeten worden voorgelegd. De staatssecretaris berichtte dit een onbegrijpelijk standpunt te vinden.

Ook zou de Belastingdienst verzoeker, volgens verzoeker, op het verschoningsrecht van zijn cliënte hebben moeten wijzen. De staatssecretaris wijst erop dat verzoeker advocaat is en met hem uitvoerig is gecorrespondeerd en geprocedeerd over de reikwijdte van het verschoningsrecht.

Samengevat blijft de staatssecretaris bij zijn standpunt dat er sprake is van een verschil van mening over de reikwijdte van het verschoningsrecht. Zowel de voorzieningenrechter als het gerechtshof hebben zich uitgelaten over het verschoningsrecht en de Belastingdienst heeft de grenzen van deze jurisprudentie steeds geaccepteerd. De staatssecretaris liet weten dat zijn indruk is dat verzoeker de klachtenprocedure aangrijpt om de door de rechter getrokken grenzen alsnog ter discussie te stellen. Daar is het klachtrecht volgens de staatssecretaris niet voor bedoeld.

Hetzelfde geldt volgens de staatssecretaris voor de klacht over de gedragingen van de Belastingdienst, voor zover de klacht gaat over de beweerde ontoelaatbare druk ten einde vertrouwelijke informatie te krijgen. De Belastingdienst heeft volgens de staats-secretaris echter niet alleen inzage gevraagd in de verslagleggingen, maar ook in andere gegevens

die volgens de staatssecretaris niet onder het begrip vertrouwelijke informatie vallen.

Volgens de staatssecretaris was het onderzoek van de Belastingdienst naar de verslagleggingen niet aangehouden zoals in de dagvaarding gericht aan verzoeker was vermeld.

Beoordeling

Algemeen

22. Verzoeker is een advocatenkantoor. Zijn cliënte Y BV werd begin maart 2008 door de Belastingdienst benaderd in het kader van een derdenonderzoek naar enkele van Y BV's cliënten. Y BV is een trustkantoor.

23. Verzoeker en de Belastingdienst verschilden sinds maart 2008 meermalen van mening over het al dan niet volledig meewerken van Y BV aan het derdenonderzoek. Volgens de Belastingdienst was Y BV onder meer op grond van artikel 53 Algemene wet inzake rijksbelastingen (hierna: Awr) en artikel 62 Invorderingswet 1990 (hierna: IW 1990) verplicht volledig mee te werken aan een door de Belastingdienst bij Y BV ingesteld derdenonderzoek ten behoeve van de heffing en/of invordering van (een) cliënt(en) van Y BV. De artikelen uit de Awr en de IW 1990 zijn in de Achtergrond opgenomen onder 1. respectievelijk 2.

In een aantal gevallen is het geschil aan de rechter voorgelegd.

24. De Belastingdienst en verzoeker verschilden in oktober 2010 van mening over (onder meer) het verstrekken aan de Belastingdienst van verslagen van door verzoeker gehouden interviews met voormalige werknemers/bestuurders van Y BV. Verzoeker stelde zich op het standpunt dat de interviews onder zijn verschoningsrecht vallen en derhalve onder het daarvan afgeleide verschoningsrecht voor Y BV. De Belastingdienst bestreed dat standpunt.

25. Verzoeker diende op 10 november 2010 bij de Belastingdienst een klacht in. Verzoeker liet de Belastingdienst weten dat de gedragingen waartegen zijn klacht zich richt de weigering betreffen zijn verschoningsrecht te respecteren, alsmede het in dat kader uitoefenen van een ontoelaatbare druk op Y BV. Verzoeker wees er op dat de Belastingdienst volhardde in zijn verzoek om inzage, ondanks het feit dat de Belastingdienst reeds door verzoeker was meegedeeld dat het verzoek betrekking had op geprivilegieerde stukken ten aanzien waarvan een beroep wordt gedaan op het verschoningsrecht, een recht dat verzoeker in de hoedanigheid als advocaat toekomt. Tevens klaagde verzoeker erover dat zijn beroep op het verschoningsrecht door de Belastingdienst is aangemerkt als een weigering van Y BV om aan haar informatieverplichtingen te voldoen. Tot slot klaagde verzoeker er over dat de

Belastingdienst Y BV er ten onrechte niet op heeft gewezen dat het inzageverzoek betrekking heeft op stukken waarop de wettelijke inzageverplichting niet van toepassing is vanwege het verschonings-recht waarop de verschoningsgerechtigde zich uitdrukkelijk heeft beroepen.

26. De staatssecretaris berichtte bij brief van 7 december 2010 de klacht over de handelwijze van een tweetal ambtenaren van de Belastingdienst in relatie tot verzoekers verschoningsrecht niet in behandeling te nemen met verwijzing naar artikel 9:8, eerste lid, aanhef en onder e Algemene wet bestuursrecht (hierna Awb; zie Achtergrond, onder 3.). De staatssecretaris gaf hiertoe aan dat de Staat het voornemen heeft verzoeker met name in verband met zijn standpunt ten aanzien van het verschoningsrecht te dagvaarden.

Ten aanzien van de beslissing op de klacht

27. Verzoeker klaagt er over dat de staatssecretaris van Financiën zijn klachten niet in behandeling heeft genomen met een beroep op artikel 9:8, eerste lid, aanhef en onder e Algemene wet bestuursrecht (Awb). De staatssecretaris motiveerde zijn beslissing met de mededeling dat het voornemen bestaat verzoeker te dagvaarden met name in verband met zijn standpunt over zijn verschoningsrecht. Volgens verzoeker gaat de staats-secretaris hierbij voorbij aan het feit dat zijn klachten betrekking hebben op gedragingen van de Belastingdienst nadat die dienst een inzageverzoek had gedaan aan Y BV. Dat is iets anders dan het onderwerp van de door de staatssecretaris bedoelde mogelijke rechtszaak.

28. Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van overheidsinstanties feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering. Dit impliceert onder meer dat een overheidsinstantie op de juiste gronden moet motiveren of een klacht al dan niet in behandeling wordt genomen.

29. In reactie op de klacht liet de staatssecretaris van Financiën weten dat verzoekers klacht ziet op een verschil van inzicht over de reikwijdte van het verschoonbaarheids-begrip in dit geval. De staatssecretaris is van mening dat er sprake is van een klacht over het standpunt van de Belastingdienst wat betreft het verschoningsrecht, dat wil zeggen de weigering om het verschoningsrecht van verzoeker te respecteren en derhalve ook het daarvan afgeleide verschoningsrecht van Y BV. De staatssecretaris is van mening dat een blote weigering van een geheimhouder - in dit geval verzoeker - om de door de Belastingdienst verzochte informatie te verstrekken niet voldoet. Het toetsen van de reikwijdte van het verschoonbaarheidsbegrip leent zich volgens de staatssecretaris in dit geval niet voor het klachtrecht. Dat klemt te meer nu er in soortgelijke kwesties al drie rechtszaken hebben gelopen en er nog een bij de Hoge Raad der Nederlanden aanhangig is.

30. Op grond van artikel 9:8, eerste lid, aanhef en onder e Awb is een overheidsinstantie niet verplicht een klacht in behandeling te nemen als de gedraging waarover wordt

geklaagd, onderworpen is of onderworpen is geweest aan het oordeel van de civiele rechter. Voor de toepassing van dit artikel geldt dat eerst door het daadwerkelijk aanhangig maken bij de civiele rechter, de overheidsinstantie van zijn verplichting de klacht te behandelen zou zijn ontheven. In dit geval bestond slechts het voornemen verzoeker te dagvaarden met name in verband met zijn standpunt over zijn verschoningsrecht. Door zich in dit geval op artikel 9:8, eerste lid en aanhef, onder e Awb te beroepen, handelde de staatssecretaris van Financiën in strijd met het motiveringsvereiste. De onderzochte gedraging is dan ook niet behoorlijk.

Dit oordeel, alsmede het feit dat verzoekers beroep op het verschoningsrecht (nog) niet onderworpen is of is geweest aan het oordeel van een rechter, geeft de Nationale ombudsman aanleiding een aanbeveling te doen om zodoende te bevorderen dat de staatssecretaris alsnog een (inhoudelijke) beslissing neemt over verzoekers klachten.

31. De klachten van verzoeker betreffen niet zijn beroep op het verschoningsrecht, maar - andere - gedragingen van de Belastingdienst jegens Y BV, zijn cliënte. Immers, de Belastingdienst was van oordeel dat Y BV zich niet aan haar wettelijke informatie-verplichting hield. De Nationale ombudsman overweegt verder dat het op de weg van de staatssecretaris van Financiën had gelegen om - in ieder geval na de intrekking van de dagvaarding in februari 2011 danwel mei 2011 - verzoekers klacht alsnog - in ieder geval uit eigen beweging - in behandeling te nemen. Dat verzoeker zich toen al tot de Nationale ombudsman had gewend, doet daaraan niet af.

32. De Nationale ombudsman merkt verder op dat in beginsel een ieder bij een overheidsinstantie en de Nationale ombudsman kan klagen over de wijze waarop de overheidsinstantie zich jegens iemand anders heeft gedragen. In dit geval is verzoeker de advocaat van Y BV. De Nationale ombudsman ziet dan ook geen belemmeringen dat de staatssecretaris dat in dit geval niet zou kunnen doen wat betreft verzoekers klacht over het door hem gestelde onder druk zetten van Y BV om inzage te verschaffen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de staatssecretaris van de Financiën, is gegrond, wegens strijd met het motiveringsvereiste.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman geeft de staatssecretaris van Financiën in overweging zijn beslissing op verzoekers klacht te heroverwegen en daarbij rekening te houden met hetgeen in de beoordeling van dit rapport is overwogen.

Onderzoek

Op 17 december 2010 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van Wladimiroff Advocaten NV uit 's-Gravenhage, met een klacht over een gedraging van de staatssecretaris van Financiën.

Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het Ministerie van Financiën verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen verzoeker en het Ministerie van Financiën meermalen de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Verzoeker deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reacties van staatssecretaris van Financiën gaven aanleiding het verslag te wijzigen en aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

- het verzoekschrift van 16 december 2010
- aanvullingen van verzoeker op het verzoekschrift van 14 januari en 16 februari 2011
- de reactie van de staatssecretaris van Financiën van 28 maart 2011
- informatie van verzoeker van 8 april 2011
- nadere reactie van de staatssecretaris van Financiën van 1 juli 2011
- nadere informatie van verzoeker van 19 juli 2011
- informatie van de staatssecretaris van Financiën van 26 augustus 2011
- informatie van verzoeker van 27 september 2011

Achtergrond

1. Algemene wet inzake rijksbelastingen

Artikel 53:

"Met betrekking tot administratieplichtigen als bedoeld in artikel 52 zijn de in de artikelen 47 en 48 tot en met 50 geregelde verplichtingen van overeenkomstige toepassing ten behoeve van:

a. de belastingheffing van derden;

b. b. de heffing van de belasting waarvan de inhouding aan hen is opgedragen.

2. Onverminderd de verplichtingen, bedoeld in het eerste lid, zijn de bij of krachtens de belastingwet aan te wijzen administratieplichtigen gehouden de bij of krachtens de belastingwet aan te wijzen gegevens en inlichtingen waarvan de kennisneming voor de heffing van de belasting van belang kan zijn eigener beweging te verstrekken aan de inspecteur volgens bij of krachtens de belastingwet te stellen regels.

3. De administratieplichtigen, bedoeld in het tweede lid, zijn gehouden bij de gegevens en inlichtingen, bedoeld in het tweede lid, het burgerservicenummer of, bij het ontbreken daarvan, het sociaal-fiscaalnummer te vermelden van degene op wie de gegevens en inlichtingen betrekking hebben.

4. Het bepaalde in het eerste lid, aanhef en onderdeel a , is niet van toepassing op de personen en de lichamen als bedoeld in artikel 55, voor zover het de in dat artikel bedoelde gegevens en inlichtingen betreft".

2. Invorderingswet 1990

Artikel 62:

1. "Met betrekking tot administratieplichtigen als bedoeld in artikel 52 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, zijn de in de artikelen 58, 59 en 60 geregelde verplichtingen van overeenkomstige toepassing ten behoeve van de invordering van derden.

2. Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing op de personen en de lichamen als bedoeld in artikel 55 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, voor zover het de in dat artikel bedoelde gegevens en inlichtingen betreft.

3. Artikel 55 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen is van toepassing met dien verstande dat voor inspecteur wordt gelezen ontvanger en voor belastingwet wordt gelezen Invorderingswet 1990.

4. Artikel 49a van de Algemene wet inzake rijksbelastingen is van toepassing."

Artikel 63:

"Voor een weigering om te voldoen aan de verplichtingen ten behoeve van de invordering van derden kunnen alleen bekleeders van een geestelijk ambt, notarissen, advocaten, artsen en apothekers zich beroepen op de omstandigheid, dat zij uit hoofde van hun stand, ambt of beroep tot geheimhouding verplicht zijn."

3. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:8, eerste lid, aanhef en onder e:

"Het bestuursorgaan is niet verplicht de klacht te behandelen indien zij betrekking heeft op een gedraging die door het instellen van een procedure aan het oordeel van een andere rechterlijke instantie dan een administratieve rechter onderworpen is, dan wel onderworpen is geweest ..."